

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE PREVENIRE ȘI
COMBATERE A VIOLENȚEI ÎMPOTRIVA
FEMEILOR ȘI A VIOLENȚEI ÎN FAMILIE

unicef
pentru fiecare copil

MODULUL 3

Violența împotriva copiilor și violența de gen: intersecționalitatea, infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei și implicații pentru protecția copilului

20-22 mai 2026 | 09:00 – 17:00

Judecătoria Bălți, adresa: or. Bălți, str. Hotinului, 43

21 mai 2026 | 15:45-16:45

Departamentul Primiri Urgențe, IMSP CS Bălți, adresa: or. Bălți, str. Decebal 1

Participanți:

Această activitate este organizată pentru ofițeri de urmărire penală, procurori și judecători delegați în cadrul Programului național de specializare a profesioniștilor din justiție în cauzele de violență împotriva femeilor și violență în familie

Formatori:

- Segiu Russu, Adjunct al Procurorului General, formator INJ;
- Ion Chirtoacă, Judecător, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, formator INJ;
- Andrei Pădure, Expert medico-legal, formator INJ;
- Arina Țurcan-Donțu, Avocată, formatoare INJ.

Context:

În anul 2025, Agenția Națională de Prevenire a Violentei împotriva Femeilor și a Violentei în Familie (ANPCV) în parteneriat cu Institutul Național al Justiției (INJ), a inițiat un proces de specializare a ofițerilor de urmărire penală, procurorilor și judecătorilor din Republica Moldova în cauzele de violență împotriva femeilor și violență în familie, inclusiv în cazurile cu implicarea adulților și copiilor. Acest demers se înscrie în mandatul ANPCV de consolidare a unui răspuns coordonat și eficient al statului la fenomenul violenței. În contextul promovării unui mecanism național de specializare a profesioniștilor din sistemul de justiție în astfel de cauze, specializarea are drept scop dezvoltarea unei abordări uniforme, aprofundate și sensibile la nevoile victimelor în procesul de urmărire penală și judecarea cazurilor de violență, fără a presupune instituirea unor structuri noi, ci prin desemnarea personalului existent, în funcție de volumul și specificul cauzelor. Implementarea programului va fi monitorizată instituțional, iar rezultatele vor contribui la îmbunătățirea practicilor judiciare și la ajustarea politicilor publice în domeniu. Specializarea profesioniștilor din justiție este parte a efortului mai larg de reformare a sistemului de justiție și de aliniere a Republicii Moldova la standardele Uniunii Europene.

Această activitate este realizată în cadrul Programului comun UNICEF–UNFPA „Rupe cercul violenței împotriva femeilor și copiilor”, finanțat de Guvernul Marii Britanii, sub coordonarea Agenției Naționale de Prevenire și Combatere a Violentei împotriva Femeilor și a Violentei în Familie și în colaborare cu Institutul Național al Justiției

08:45 – 09:15

Înregistrarea participanților și participantelor

- Obiectivele și structura programului;
- Așteptările participanților și cadrul de formare.

09:15 – 10:30

Exercițiu de recapitulare și armonizare a nivelului de cunoștințe

- Conceptul de violență împotriva femeilor și violență în familie (*definiții, delimitări, intersecții*);
- Noțiunea de copil victimă directă și indirectă;
- Standarde internaționale relevante și cadrul normativ aplicabil;
- Activitatea interactivă: brainstorming / mini-quiz / studiu de caz.

Arina Țurcan-Donțu, avocată, formatoare INJ

10:30 – 10:45

Pauză cafea

10:45 – 12:15

SESIUNEA I. Violența împotriva copiilor și intersecțiile cu violența împotriva femeilor

- Explicații teoretice ale violenței împotriva copiilor (abordări sociologice, psihologice, feministe și ecologice);
- Tipologii ale violenței împotriva copilului: clasificări internaționale și naționale;
- Factori de risc și vulnerabilitate: *determinanți de dezvoltare, socio-culturali, economici, familiali și comunitari*;
- Dezvăluirea abuzului sexual de către copii: *bariere, relații și nevoile copiilor supraviețuitori*.

Arina Țurcan-Donțu, avocată, formatoare INJ

12:15 – 13:00

SESIUNEA II. Femicidul ca formă extremă a violenței de gen

- Delimitări conceptuale și practice ale infracțiunilor bazate pe prejudecată de criterii de calificare juridică a infracțiunii de omor pe motiv de prejudecată de gen (femicid);
- Erori la încadrarea juridică. Individualizarea pedepsei;
- Probleme ce apar la judecarea în instanță a infracțiunilor de omor pe motiv de judecată de gen (femicid);
- Studiu de caz aplicativ.

Ion Chirtoacă, judecător, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, formator INJ

13:00 – 14:00

Prânz

14:00 – 14:45

SESIUNEA III. Încadrarea juridică a altor infracțiuni savârșite din motive de prejudecată de gen, prin prisma efectelor cumulative asupra femeilor și copiilor, inclusiv în cazurile de violență repetată, control coercitiv și abuz în mediul familial

- Studiu de caz aplicativ

Ion Chirtoacă, judecător, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, formator INJ

14:45 – 15:30

SESIUNEA IV. Judecarea cauzelor de omor intenționat asupra unui membru de familie din motive de prejudecată de gen (Partea 1)

- **Analiza practicii judiciare** - examinarea spețelor relevante privind omorul intenționat în context de violență de gen, inclusiv soluții motivate ale instanțelor;
- **Studiu de caz** - analiza unei cauze complexe, cu identificarea motivului de prejudecată de gen și a implicațiilor asupra copilului;
- **Lucru în grupuri mici** - discutarea unor situații ipotetice și formularea soluțiilor procedurale și judiciare.

Ion Chirtoacă, judecător, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, formator INJ

15:30 – 15:45   **Pauză cafea**

15:45 – 16:45   **SESIUNEA IV. Judecarea cauzelor de omor intenționat asupra unui membru de familie din motive de prejudecată de gen (Partea 2)**

- **Analiza practicii judiciare** - examinarea spețelor relevante privind omorul intenționat în context de violență de gen, inclusiv soluții motivate ale instanțelor;
- **Studiu de caz** - analiza unei cauze complexe, cu identificarea motivului de prejudecată de gen și a implicațiilor asupra copilului;
- **Studiu aplicativ.**

Ion Chirtoacă, judecător, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, formator INJ

16:45 – 17:00   **Discuții. Întrebări și răspunsuri**

Concluziile zilei I de formare

Arina Țurcan-Donțu, avocată, formatoare INJ

09:00 – 09:15   **Scurtă recapitulare a primei zile și prezentarea programului zilei a II-a**

Arina Țurcan-Donțu, avocată, formatoare INJ

09:15 – 10:45   **Sesiunea V. Expertiza medico-legală a persoanei. Valoarea ei în demonstrarea violenței în familie**

- Motivele expertizei medico-legale a persoanei;
- Cerințele pentru efectuarea expertizei persoanei în viață;
- Mecanismele de formare a leziunilor în funcție de agentul traumatic;
- Pattern-ul lezional al violenței în familie;
- Evaluarea medico-legală a gravității vătămării integrității corporale sau a sănătății.

Andrei Pădure, expert medico-legal, formatori INJ

10:45 – 11:00   **Pauză cafea**

11:00 – 13:00   **Sesiunea VI. Probarea medico-legală a actelor de violență sexuală. Aspecte privind violența împotriva copiilor**

- Baza normativă a răspunsului la cazurile de violență sexuală;
- Semnele de penetrare și activități de natură sexuală;
- Colectarea și gestionarea probelor biologice;
- Tipologia întrebărilor înaintate la faza dispunerii expertizei medico-legale (lucru în grupuri mici);
- Patternul lezional al violenței împotriva copiilor.

Andrei Pădure, expert medico-legal, formatori INJ

13:00 – 14:00   **Prânz**

14:00 – 14:45   **Sesiunea VII. Sindromul copilului zdruncinat - formă a violenței domestice**

- Baza normativă a răspunsului la cazurile de violență sexuală;
- Semnele de penetrare și activități de natură sexuală;
- Colectarea și gestionarea probelor biologice;
- Tipologia întrebărilor înaintate la faza dispunerii expertizei medico-legale (lucru în grupuri mici);
- Patternul lezional al violenței împotriva copiilor.

Andrei Pădure, expert medico-legal, formatori INJ

- 14:45 – 15:30**   **Sesiunea VIII. Rolul expertizei medico-legale în demonstrarea omorului și pruncuciderii**
- Motivele expertizei medico-legale a cadavrului;
  - Obiectivele expertizei privind cadavrul;
  - Cauzele morții violente (quiz);
  - Obiectivele particulare ale expertizei medico-legale în cazurile de pruncucidere;
  - Întrebările înaintate față de expertiza medico-legală în pruncucidere (spețe practice).
- Andrei Pădure, expert medico-legal, formatori INJ*
- 15:30 – 15:45**   **Pauză cafea**
- 15:45 – 16:45**   **Sesiunea IX. Vizită de studiu la Departamentul Primire Urgență, IMSP CS Bălți (or. Bălți, str. Decebal 1)**
- Vizitarea subdiviziunilor pentru expertiza medico-legală;
  - Clarificarea întrebărilor și aspectelor de natură practică.
- Andrei Pădure, expert medico-legal, formatori INJ*
Arina Țurcan-Donțu, avocată, formatoare INJ
- 16:45 – 17:00**   **Concluzii ziua II**
- Arina Țurcan-Donțu, Avocată, formatoare INJ*
- ZIUA III**
22 mai 2026
- 09:00 – 09:15**   **Scurtă recapitulare a zilei a II-a și prezentarea programului zilei a III-a**
- Arina Țurcan-Donțu, Avocată, formatoare INJ*
- 09:15 – 10:45**   **Sesiunea X. Rolul ANPCV și importanța Programului Național de Formare și Specializare a judecătorilor, procurorilor și ofițerilor de urmărire penală în domeniul violenței împotriva femeilor și al violenței în familie**
- Importanța prevenirii violenței prin intervenții timpurii, cooperare interinstituțională și responsabilitate comună la nivel național și local
- Viorica Țîmbalari, Directoare generală, Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței Împotriva Femeilor și a Violenței în Familie (ANPCV)*
- 10:45 – 11:00**   **Pauză cafea**
- 11:00 – 13:00**   **Sesiunea XI. Urmărirea penală în cauzele de omor intenționat asupra unui membru de familie**
- Omorul intenționat asupra unui membru de familie: elemente infracțiunii, subiecții, răspunderea;
  - Tactica și metodică cercetării infracțiunii de omor intenționat asupra unui membru de familie;
  - Probatoriul pe cauzele de omor intenționat asupra unui membru de familie;
  - Calificarea statutului procesual al copilului în cazurile în care violența împotriva femeii este însoțită de expunerea copilului la violență sau de afectarea directă a drepturilor copilului;
  - Cazuri din practica de procuror și judecător.
- Sergiu Russu, Adjunct al Procurorului General, formator INJ*
- 13:00 – 14:00**   **Prânz**

14:00 – 14:45

Sesiunea XII. Practica judiciară națională pe cauze de omor intenționat asupra unui membru de familie

- Analiza spețelor naționale și internaționale;
- Individualizarea răspunderii penale;
- Recomandări pentru o abordare judiciară sensibilă de gen.

Sergiu Russu, Adjunct al Procurorului General, formator INJ

14:45 – 15:30

Sesiunea XIII. Urmărirea penală și judecarea cauzelor penale de incriminare a pruncuciderii (art.146)

- Elemente constitutive ale infracțiunii;
- Subiecții infracțiunii și condițiile speciale de răspundere;
- Delimitarea față de alte infracțiuni contra vieții copilului;
- Identificarea timpurie a contextului de violență de gen;
- Rolul anchetei sociale și al evaluării psihologice;
- Cooperarea interinstituțională (medicină legală, asistență socială, protecția copilului).

Sergiu Russu, Adjunct al Procurorului General, formator INJ

15:30 – 15:45

Pauză cafea

15:45 – 16:45

Sesiunea XIV. Abordarea intersecțională în analiza pruncuciderii

- Pruncuciderea în context de violență de gen;
- Relația dintre vulnerabilitatea mamei și contextul social, economic și familial;
- Copilul ca victimă în context de violență structurală;
- Vulnerabilitatea mamei și factorii psiho-sociali: starea psihologică și emoțională a mamei în perioada perinatală;
- Factori de risc: izolare, stigmatizare, dependență, lipsa suportului;
- Influența violenței exercitate de partener sau familie;
- **Lucru în grupuri mici** – discutarea unor situații ipotetice și formularea soluțiilor procedurale și judiciare.

Sergiu Russu, procuror, Adjunct al Procurorului General, formator INJ

16:30 – 17:00

Concluzii. Rezultate și pași de viitor.

Arina Țurcan-Donțu, avocată, formatoare INJ